

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/118/2006

STRAJKI PRACOWNIKÓW PUBLICZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

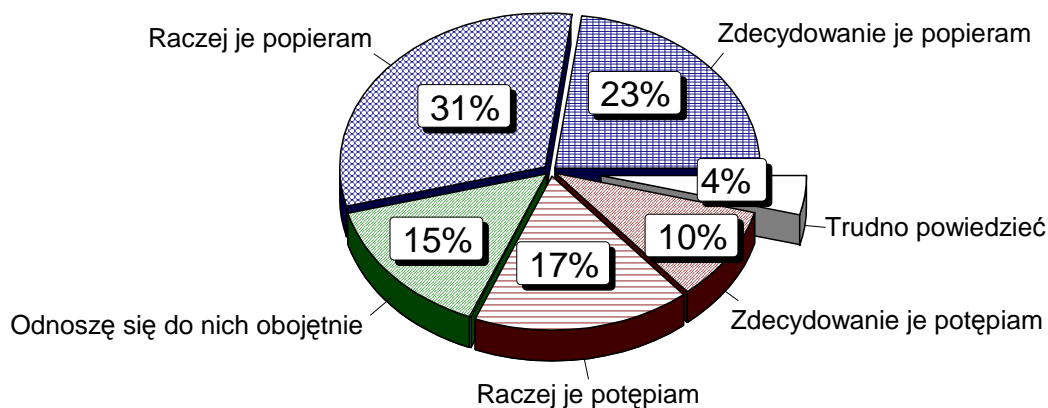
Mimo wysiłków ministra zdrowia i przyjętego przez rząd programu wzrostu nakładów i płac w publicznej opiece zdrowotnej, od paru miesięcy nie ustają strajki w szpitalach. Pracownicy wielu placówek zawarli już porozumienia płacowe i powrócili do normalnej pracy, inni zaś, zachęceni sukcesami kolegów, dopiero zaczynają protestować, nie ufając obietnicom podwyżek w przyszłości. W naszym sondażu¹ pytaliśmy o poparcie dla protestów w opiece zdrowotnej i postulatów płacowych strajkujących lekarzy i pielęgniarek, zadając takie same pytania jak w poprzednim badaniu na ten temat, przeprowadzonym w połowie maja. Pozwala to na uchwycenie zmian w społecznym poparciu dla strajkujących. Pytaliśmy też pacjentów o trudności w uzyskaniu świadczeń medycznych w związku z protestami.

POPARCIE DLA PROTESTÓW

Poparcie dla protestów i strajków organizowanych przez pracowników publicznej opieki zdrowotnej jest nadal wysokie. Obecnie popiera je 54% badanych, a potępia – o połowę mniejsza grupa (27%). Obojętnie odnosi się do nich 15% respondentów. Trzeba zaznaczyć, że umiarkowane poparcie (31%) jest częstsze niż poparcie zdecydowane (23%); podobnie jest z potępieniem protestów (odpowiednio: 17% i 10%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (194) zrealizowano w dniach 1- 4 lipca 2006 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. **JAKI JEST PANA(I) STOSUNEK DO PROTESTÓW ORGANIZOWANYCH PRZEZ PRACOWNIKÓW PUBLICZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ – PRZEDE WSZYSTKIM DO STRAJKÓW I PROTESTÓW LEKARZY I PIELĘGNIAREK?**

W porównaniu z poprzednim sondażem na ten temat, realizowanym w połowie maja, poparcie dla strajków w publicznej opiece zdrowotnej wyraźnie zmalało (o 7 punktów procentowych), wzrósł natomiast odsetek osób, które je potępiają (o 10 punktów). Mimo to jest ono nadal większe niż w latach dziewięćdziesiątych.

Tabela 1

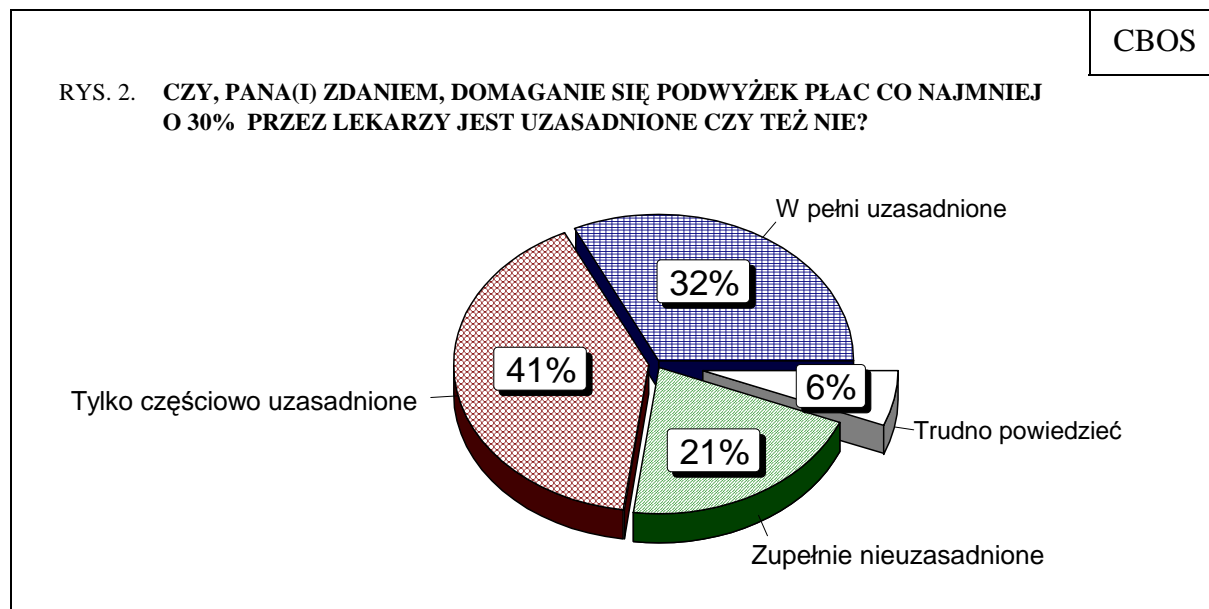
Jaki jest Pana(i) stosunek do protestów organizowanych przez pracowników służby zdrowia/publicznej opieki zdrowotnej?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	V '93	VIII '96	XI '96	I '97*	XI '97**	II '99	II/III '99	V '06***	VII '06
	w procentach								
Zdecydowanie je popieram	12	13	16	6	9	13	12	25	23
Raczej je popieram	26	29	33	20	32	28	29	36	31
Ogółem popiera	38	42	49	26	41	41	41	61	54
Odnoszę się do nich obojętnie	19	18	22	21	19	18	19	17	15
Raczej je potępiam	26	19	15	26	22	24	22	11	17
Zdecydowanie je potępiam	12	14	7	19	13	11	11	6	10
Ogółem potępia	38	33	22	45	35	35	33	17	27
Trudno powiedzieć	4	7	7	8	4	6	7	5	4

* W styczniu 1997 roku pytanie dotyczyło tylko protestów lekarzy

** W listopadzie 1997 roku pytanie dotyczyło protestów (i strajków głodowych) lekarzy anestezjologów

*** Od maja 2006 roku pytanie ma nieco inne brzmienie – patrz rys. 1

Prawie trzy czwarte Polaków (73%) uważa za uzasadnione domaganie się przez strajkujących lekarzy 30-procentowych podwyżek płac. Za w pełni uzasadnione uznaje te żądania 32% ankietowanych, a za uzasadnione tylko częściowo – 41%.

W porównaniu z majem odsetek respondentów popierających postulaty płacowe lekarzy zmniejszył się o 5 punktów (do 73%), wzrosła zaś (z 15% do 21%) liczba tych, którzy żądania te uważają za zupełnie nieuzasadnione.

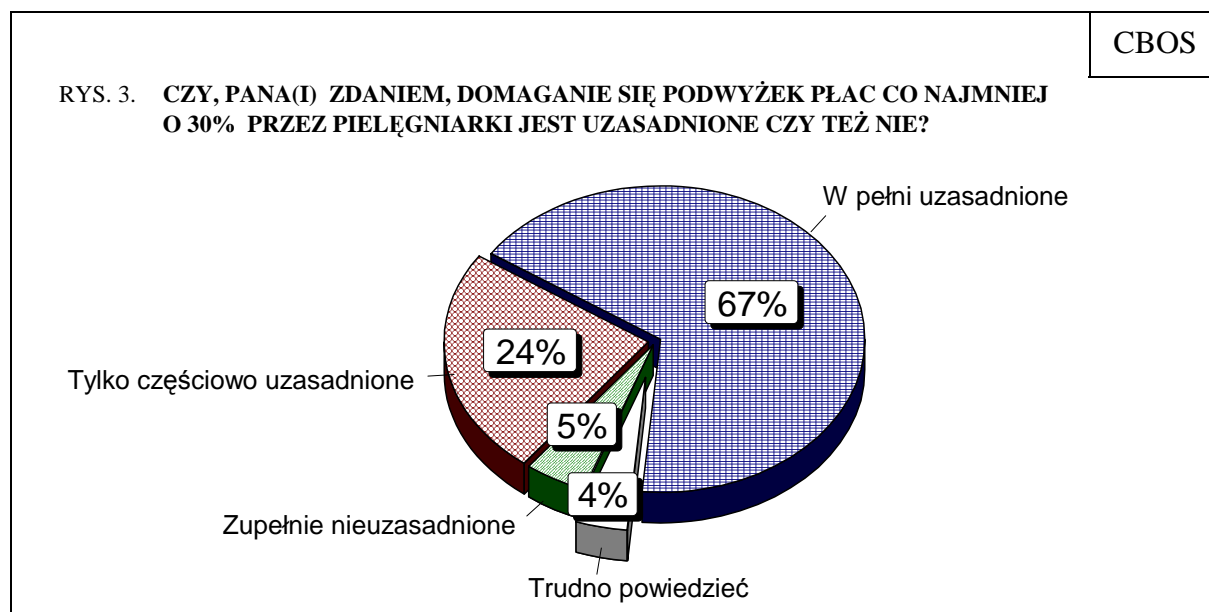
Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, domaganie się podwyżek płac co najmniej o 30% przez lekarzy jest uzasadnione czy też nie?	Wskazania ankietowanych według terminu badań	
	V 2006	VII 2006
	w procentach	
W pełni uzasadnione	33	32
Tylko częściowo uzasadnione	45	41
Zupełnie nieuzasadnione	15	21
Trudno powiedzieć	7	6

Poparcie dla strajków i postulatów płacowych lekarzy jest największe wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i inteligencji, uczniów i studentów oraz pracowników fizyczno-umysłowych. Ogólnie rzecz biorąc, jest ono tym częstsze, im wyższy poziom wykształcenia ankietowanych. Częstsze jest też wśród mieszkańców największych miast (zob. tabele aneksowe).

Jak można było przypuszczać, żądania płacowe strajkujących pielęgniarek popierane są znacznie częściej niż analogiczne postulaty lekarzy. W przeszłości poparcie dla pielęgniarek domagających się podwyżek płac również było silne².

Obecnie powszechne jest przekonanie, że postulaty płacowe pielęgniarek są uzasadnione (91%), w tym 67% badanych uważa, że są one w pełni uzasadnione. Zaledwie co dwudziesty ankietowany (5%) uznaje je za zupełnie nieuzasadnione.

Domaganie się podwyżek płac przez pielęgniarke popierają prawie wszystkie osoby z wyższym wykształceniem, niemal wszyscy mieszkańcy największych miast, respondenci zatrudnieni w instytucjach państwowych i publicznych oraz kadra kierownicza i inteligencja.

TRUDNOŚCI W UZYSKANIU ŚWIADCZEŃ MEDYCZNYCH W ZWIĄZKU Z PROTESTAMI

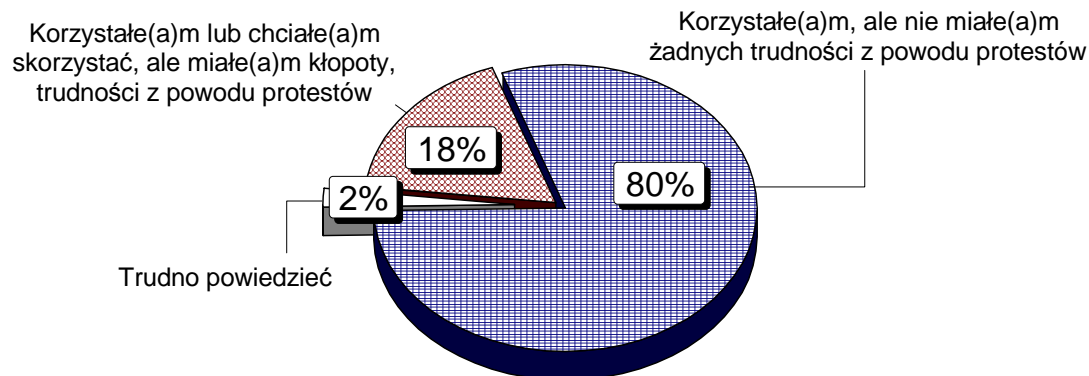
Zdecydowana większość pacjentów (80%) deklaruje, że w ostatnim czasie nie miała żadnych trudności z uzyskaniem świadczeń medycznych z powodu strajków i protestów. Tylko niespełna jedna piąta (18%) napotkała takie trudności.

² Zob. komunikat CBOS „Opinie o protestach pielęgniarek”, grudzień 2000 (oprac. W. Derczyński).

Odpowiedzi osób, które ostatnio korzystały lub chciały skorzystać ze świadczeń medycznych (N=405)

CBOS

RYS. 4. CZY KORZYSTAJĄC ALBO CHCĄC SKORZYSTAĆ Z PORADY LEKARSKIEJ LUB INNYCH ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W OSTATNIM OKRESIE MIAŁ(A) PAN(I) KŁOPOTY Z ICH UZYSKANIEM, SPOWODOWANE PROTESTAMI I STRAJKAMI LEKARZY LUB INNEGO PERSONELU, NP. NIEOBECNOŚCIĄ LEKARZY, KTÓRZY WZIĘLI URLOPY, CZY TEŻ NIE?

W porównaniu z majem odsetek pacjentów doświadczających trudności z powodu strajków lekarzy lub innego personelu medycznego nieznacznie się zmniejszył (o 2 punkty).

Tabela 3

Czy korzystając albo chcąc skorzystać z porady lekarskiej lub innych świadczeń zdrowotnych w ostatnim okresie miał(a) Pan(i) kłopoty z ich uzyskaniem, spowodowane protestami i strajkami lekarzy lub innego personelu, np. nieobecnością lekarzy, którzy wzięli urlopy, czy też nie?	Wskazania ankietowanych, którzy w ostatnim okresie korzystali lub chcieli skorzystać z porady lekarskiej lub innych świadczeń medycznych	
	V 2006 (N=333)	VII 2006 (N=405)
	w procentach	
Korzystałem(a)m, ale nie miałem(a)m żadnych trudności z powodu protestów	77	80
Korzystałem(a)m lub chciałem(a)m skorzystać, ale miałem(a)m kłopoty, trudności z powodu protestów	20	18
Trudno powiedzieć	3	2

Strajki i protesty w zakładach publicznej opieki zdrowotnej nie rozszerzają się, są jednak na tyle dotkliwe dla społeczeństwa, że poparcie dla nich słabnie. Zapewne też część ankietowanych uważa, że po przyjęciu przez rząd programu wzrostu płac w publicznej opiece zdrowotnej nie ma już powodów do strajków.

Opracował

Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Jaki jest Pana(i) stosunek do protestów organizowanych przez pracowników publicznej opieki zdrowotnej - przede wszystkim do strajków i protestów lekarzy i pielęgniarek? 1 - Popieram je; 2 - Odnoszę się do nich obojętnie; 3 - Potępiam je

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	54	15	27	4	950
Płeć					
Mężczyźni	54	14	29	3	448
Kobiety	54	15	26	5	502
Wiek					
18-24 lat	65	12	21	2	147
25-34	59	16	23	2	166
35-44	48	16	28	9	138
45-54	59	10	29	2	200
55-64	47	16	32	4	126
65 lat i więcej	43	19	31	7	172
Miejsce zamieszkania					
Wieś	53	12	28	6	354
Miasto do 20 tys.	44	15	37	4	127
20-100 tys.	59	16	23	2	187
101-500 tys.	53	15	29	3	169
501 tys.i więcej mieszk.	61	17	19	3	113
Wykształcenie					
Podstawowe	49	14	32	5	282
Zasadnicze zawodowe	54	17	24	5	243
Średnie	58	14	25	3	325
Wyższe	55	13	29	3	100
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	67	9	24	0	57
Prac.umysł.niż.szczebla	52	12	31	5	83
Pracownicy fiz.- umysł.	65	11	21	2	87
Robotnicy wykwalifikowani	54	14	26	7	84
Robotnicy niewykwalifik.	47	20	30	2	41
Rolnicy	61	10	25	3	50
Pracujący na własny rach.	38	22	40	0	28
Bierni zawodowo					
Renciści	56	13	24	7	101
Emeryci	46	18	32	4	207
Uczniowie i studenci	72	9	12	7	45
Bezrobotni	48	15	34	3	111
Gospodynie domowe i inni	56	20	20	3	56
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	60	10	27	3	128
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	59	12	25	4	64
sekt. pryw. poza rolnict.	51	16	30	3	191
prywatnym gosp. rolnym	64	10	23	2	45
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	62	14	23	0	109
301-500	58	15	25	2	130
501-900	51	13	31	5	234
901-1200	60	11	24	5	82
Powyżej 1200 zł	46	29	23	2	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	55	15	27	4	267
Średnie	48	15	31	5	414
Dobre	62	13	22	3	268
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	51	19	26	5	85
Raz w tygodniu	53	15	27	4	456
1-2 razy w miesiącu	52	13	31	4	144
Kilka razy w roku	61	12	23	4	152
W ogóle nie uczestniczy	53	14	29	4	112
Poglądy polityczne					
Lewica	59	15	24	2	125
Centrum	61	14	20	5	271
Prawica	54	12	30	4	299
Trudno powiedzieć	44	18	33	5	254

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, domaganie się podwyżek płac co najmniej o 30% przez lekarzy jest uzasadnione czy też nie? 1 - W pełni uzasadnione; 2 - Tylko częściowo uzasadnione; 3 - Zupełnie nieuzasadnione

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	41	21	6	950
Płeć					
Mężczyźni	34	36	25	5	448
Kobiety	30	46	17	6	502
Wiek					
18-24 lat	36	43	17	4	147
25-34	30	48	19	2	166
35-44	29	38	26	7	138
45-54	37	40	20	3	200
55-64	31	47	19	3	126
65 lat i więcej	30	34	22	15	172
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	43	23	8	354
Miasto do 20 tys.	25	37	31	7	127
20-100 tys.	34	46	16	4	187
101-500 tys.	37	37	23	3	169
501 tys.i więcej mieszk.	48	42	7	3	113
Wykształcenie					
Podstawowe	28	38	22	12	282
Zasadnicze zawodowe	27	47	23	3	243
Średnie	38	39	20	4	325
Wyższe	39	45	14	1	100
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	47	37	13	3	57
Prac.umysł.niż.szczebla	26	48	21	5	83
Pracownicy fiz.- umysł.	40	37	21	3	87
Robotnicy wykwalifikowani	36	37	23	5	84
Robotnicy niewykwalifik.	34	44	19	3	41
Rolnicy	17	46	28	9	50
Pracujący na własny rach.	16	49	20	14	28
Bierni zawodowo					
Renciści	41	37	17	5	101
Emeryci	29	38	24	10	207
Uczniowie i studenci	29	57	9	5	45
Bezrobotni	34	40	25	2	111
Gospodynie domowe i inni	28	54	15	3	56
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	34	44	18	4	128
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	46	33	15	7	64
sekt. pryw. poza rolnict.	29	42	25	4	191
prywatnym gosp. rolnym	19	42	29	10	45
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	30	45	23	2	109
301-500	33	43	19	5	130
501-900	31	40	23	5	234
901-1200	38	46	13	3	82
Powyżej 1200 zł	32	48	15	5	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	37	38	20	5	267
Średnie	27	43	23	7	414
Dobre	35	43	18	4	268
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	36	21	6	85
Raz w tygodniu	30	45	20	6	456
1-2 razy w miesiącu	26	43	25	6	144
Kilka razy w roku	38	41	18	3	152
W ogóle nie uczestniczy	39	32	22	7	112
Poglądy polityczne					
Lewica	35	45	20	1	125
Centrum	34	45	18	4	271
Prawica	32	45	19	5	299
Trudno powiedzieć	30	32	26	12	254

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, domaganie się podwyżek płac co najmniej o 30% przez pielęgniarki jest uzasadnione czy też nie? 1 - W pełni uzasadnione; 2 - Tylko częściowo uzasadnione; 3 - Zupełnie nieuzasadnione

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	67	24	5	4	949
Płeć					
Mężczyźni	66	26	4	4	448
Kobiety	68	23	5	4	501
Wiek					
18-24 lat	58	35	3	4	147
25-34	65	30	5	0	166
35-44	73	20	2	4	138
45-54	71	20	6	3	200
55-64	66	22	8	4	125
65 lat i więcej	66	18	6	10	172
Miejsce zamieszkania					
Wieś	65	23	6	6	353
Miasto do 20 tys.	64	22	9	6	127
20-100 tys.	67	27	2	4	187
101-500 tys.	69	23	6	2	169
501 tys.i więcej mieszk.	71	27	1	1	113
Wykształcenie					
Podstawowe	63	21	6	10	281
Zasadnicze zawodowe	67	27	4	2	243
Średnie	66	25	7	2	325
Wyższe	76	22	1	1	100
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	79	21	0	0	57
Prac.umysł.niż.szczebla	65	26	3	6	83
Pracownicy fiz.- umysł.	71	23	6	0	87
Robotnicy wykwalifikowani	74	22	0	4	84
Robotnicy niewykwalifik.	69	28	0	3	41
Rolnicy	53	33	7	7	50
Pracujący na własny rach.	42	36	11	11	28
Bierni zawodowo					
Renciści	72	16	7	5	101
Emeryci	65	20	7	7	206
Uczniowie i studenci	61	34	0	5	45
Bezrobotni	64	29	6	1	111
Gospodynie domowe i inni	67	24	7	1	56
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	72	26	1	1	128
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	77	19	0	4	64
sekt. pryw. poza rolnict.	63	26	7	4	191
prywatnym gosp. rolnym	55	29	8	8	45
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	72	20	6	3	109
301-500	68	27	2	3	129
501-900	66	24	7	3	234
901-1200	81	18	1	0	82
Powyżej 1200 zł	66	26	6	2	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	69	21	5	5	266
Średnie	65	25	6	4	414
Dobre	68	25	4	3	268
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	66	19	8	6	85
Raz w tygodniu	66	25	5	4	455
1-2 razy w miesiącu	65	27	3	5	144
Kilka razy w roku	68	24	6	3	152
W ogóle nie uczestniczy	71	22	3	5	112
Poglądy polityczne					
Lewica	71	24	5	0	125
Centrum	70	23	4	4	271
Prawica	65	28	5	2	299
Trudno powiedzieć	64	19	7	10	253